

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,

faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019- - Nr.

I Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2005 M. BALANDŽIO 21 D. NUTARIMO NR. 447 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KELIŲ PRIEŽIŪROS IR PLĖTROS PROGRAMOS FINANSAVIMO ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKAITIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – nutarimo projektas).

Siekiant teisėkūros ekonomiškumo, nutarimo projektas buvo parengtas konsoliduojant teisės aktų projektus, kuriais keistos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimu

Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ patvirtintų Kelių naudotojo mokesčio dydžių ir šio mokesčio mokėjimo, administravimo ir priežiūros tvarkos aprašo, Mokesčio už naudojimąsi valstybinės reikšmės keliais važiuojant didžiagabaritėmis ir (ar) sunkiasvorėmis transporto priemonėmis ar jų junginiais dydžių ir šio mokesčio mokėjimo, administravimo ir priežiūros tvarkos aprašo ir Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašo nuostatos (Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje Nr. 19-9089(2) ir Nr. 19-12603). Nutarimo projekte įvertintos Vyriausybės kanceliarijos Ekonomikos politikos grupės 2019 m. lapkričio 8 d. išvadoje Nr. NV-3128 pateiktos pastabos, taip pat Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019 m. lapkričio 11 d. išvadoje Nr. NV-3144 ir 2019 m. lapkričio 11 d. išvadoje Nr. NV-3145 pateiktos pastabos. Dėl Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabų, į kurias neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma.

Nutarimo projekto tikslas – įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimo Nr. 757 „Dėl Valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 757), Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – Įstatymas Nr. XIII-2119), Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 3, 5, 6, 7, 9 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo įstatymo (toliau – Įstatymas Nr. XIII-2242) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. sausio 6 d. nutarimo Nr. 5 „Dėl Sostinės regiono ir Vidurio ir vakarų Lietuvos regiono sudarymo“ (toliau – Nutarimas Nr. 5) nuostatas.

Atsižvelgiant į Nutarimu Nr. 757 patvirtinto valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašo pakeitimus, siūloma patikslinti magistralinių kelių, kuriais sumokėję kelių naudotojo mokestį įgyja teisę važiuoti kelių naudotojai, ilgius.

Nutarimo projektu įgyvendinami Įstatymo Nr. XIII-2242 4 ir 6 straipsniai. Atsižvelgiant į Įstatymo Nr. XIII-2242 4 straipsnį, tikslinamas Mokesčio už naudojimąsi valstybinės reikšmės keliais važiuojant didžiagabaritėmis ir (ar) sunkiasvorėmis transporto priemonėmis ar jų junginiais dydžių ir šio mokesčio mokėjimo, administravimo ir priežiūros tvarkos aprašo pavadinimas. Nutarimo projektu įtvirtinamos šios nuostatos:

- didžiagabaritėms krovininės transporto priemonės, kurių plotis viršija didžiausiuosius leidžiamuosius matmenis nuo 101 iki 145 cm, o ilgis – nuo 501 iki 750 cm, leidžiama važiuoti ir automagistralėse, taikant tokio pat vienkartinio ribinio tarifo mokestį už naudojimąsi keliais važiuojant didžiagabaritėmis motorinėmis transporto priemonėmis, ir I kategorijos valstybinės reikšmės keliuose su skiriamąja juosta, ir minėtoms transporto priemonėms netaikomi mėnesio ir metų ribiniai mokesčio tarifai;

- nustatomi mokesčio už naudojimąsi keliais važiuojant šešių ar daugiau ašių transporto priemonėmis, kurias sudaro motorinė transporto priemonė su suporintais galiniais ratais ir priekaba (puspriekabė) su suporintais ratais ir kurių ašies (ašių) apkrova yra ne didesnė už didžiausiąją leidžiamąją ašies (ašių) apkrovą, bendroji masė yra didesnė už didžiausiąją leidžiamąją bendrąją masę ir yra ne didesnė kaip 48 t, metų ribiniai tarifai;

- sąvoka „didžiagabaritė ir (ar) sunkiasvorė transporto priemonė“ suvienodinama su Lietuvos Respublikos kelių įstatyme vartojama sąvoka.

Įgyvendinant Įstatymo Nr. XIII-2242 nuostatas, nutarimo projektu siūloma Mokesčio už naudojimąsi valstybinės reikšmės keliais važiuojant didžiagabaritėmis ir (ar) sunkiasvorėmis transporto priemonėmis ar jų junginiais dydžių ir šio mokesčio mokėjimo, administravimo ir priežiūros tvarkos aprašą išdėstyti nauja redakcija – atlikti redakcinio pobūdžio pakeitimus ir nustatyti mokesčio už naudojimąsi keliais važiuojant šešių ar daugiau ašių transporto priemonėmis, kurias sudaro motorinė transporto priemonė su suporintais galiniais ratais ir priekaba (puspriekabė) su suporintais ratais ir kurių ašies (ašių) apkrova yra ne didesnė už didžiausiąją leidžiamąją ašies (ašių) apkrovą, bendroji masė yra didesnė už didžiausiąją leidžiamąją bendrąją masę ir yra ne didesnė kaip 48 t, metų ribinius tarifus 1152 Eur (metų tarifas apskaičiuotas įvertinus mėnesio tarifo dydžio skaičiavimo formulę $(173 \text{ Eur} + 115 \text{ Eur}/2)$, tai yra $1384 \text{ Eur} + 920 \text{ Eur}/2$).

Įgyvendinant Įstatymo Nr. XIII-2119 nuostatas, tikslinamos Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašo nuostatos. Nutarimo projektu siūloma patikslinti, kokiems tikslams gali būti naudojamos Kelių priežiūros ir plėtros programos (toliau – Programa) finansavimo lėšos, ir paskatinti savivaldybių administracijas aktyviau registruoti vietinės reikšmės kelius, stiprinti savivaldą ir spręsti mėgėjų sodų kelių problemą. Programos finansavimo lėšų rezervas būtų skiriamas sodininkų kelių, kelių statinių ir jų užimamos žemės teisinei registracijai būtinoms procedūroms atlikti, daiktinėms teisėms į žemę, šių teisių suvaržymams, juridiniams faktams registruoti, šiems keliams ar jų ruožams taisyti (remontuoti) ar rekonstruoti.

Nutarimo projektu siekiama patikslinti, kad Programos finansavimo lėšų rezervas gali būti skiriamas valstybės ir savivaldybių institucijų valdomų vietinės reikšmės kelių, nukentėjusių nuo ekstremaliųjų situacijų, skubaus taisymo (remonto) ar rekonstravimo dėl avarijos grėsmės, išlaidoms kompensuoti. Finansavimas nebūtų skiriamas, jeigu kelių ir kelių statinių avarinė būklė susidarė ne dėl ekstremaliosios situacijos. Atlikus patikrinimus kelių objektuose, kuriems tvarkyti 2019 m. kovo mėnesį savivaldybių institucijos prašė skirti finansavimą iš Programos finansavimo lėšų rezervo avarinės būklės vietinės reikšmės gatvėms ir kelių statiniams tvarkyti, nustatyta, kad

didžiajai daliai prašymuose nurodytų vietinės reikšmės kelių ir kelių statinių finansavimas negali būti skirtas, nes avarinė būklė susidarė ne dėl ekstremaliųjų situacijų, o dėl netinkamos priežiūros, kurią turėjo užtikrinti savivaldybių institucijos. Atsižvelgiant į tai, jeigu avarinė būklė susidarė ne dėl avarijų arba ekstremaliųjų situacijų, o dėl netinkamos vietinės reikšmės kelių ir kelių statinių priežiūros, tokių kelių objektų remontas nebus finansuojamas iš Programos finansavimo lėšų rezervo.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatyme Nr. XIII-2118 (toliau – Įstatymas Nr. XIII-2118) nustatyta, kad Programos finansavimo lėšos naudojamos pagal iki atitinkamų metų vasario 1 dienos Vyriausybės patvirtintą metinę lėšų naudojimo sąmatą, o Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 3 punkte nustatyta, kad Susisiekimo ministerija kasmet, per mėnesį po to, kai patvirtinamas biudžetas, pateikia Vyriausybei ateinančių metų Programos finansavimo lėšų naudojimo sąmatos projektą. Nutarimo projektu siūloma tikslinti Aprašo formuluotę ir, atsižvelgiant į Įstatymą Nr. XIII-2118, nustatyti konkrečią datą iki atitinkamų metų sausio 5 d.

Nutarimo projektu siūloma papildyti Aprašą atsižvelgiant į nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliosiančią Lietuvos Respublikos kelių įstatymo Nr. I-891 16 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1788 nuostatą, kad nepanaudota atitinkamų metų Programos finansavimo lėšų dalis, kuri yra ne mažesnė kaip 25 procentai visų nepanaudotų atitinkamų metų Programos finansavimo lėšų, naudojama vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti) ir prižiūrėti.

Nutarimo projektu taip pat siekiama suteikti teisę Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai atrinkti finansuoti iš Programos finansavimo lėšų rezervo ne tik vietinės reikšmės, bet ir valstybinės reikšmės kelių objektus, vedančius į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos. Savivaldybių teritorijose esančius valstybinės reikšmės kelius patikėjimo teise valdo, naudoja ir jais disponuoja Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos (toliau – Lietuvos automobilių kelių direkcija). Dalis tokių kelių veda į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos. Iki šiol buvo galima skirti finansavimą tik vietinės reikšmės kelių objektams, vedantiems į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos. Tokiu būdu buvo galima finansuoti tik dalį kelių objektų, tai sunkindavo galimybes visiškai išvystyti kelių infrastruktūrą, jeigu į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, veda ir valstybinės, ir vietinės reikšmės keliai. Dėl valstybinės reikšmės kelio įrengimo finansavimo į Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministeriją, gavusios Lietuvos automobilių kelių direkcijos sutikimą, turėtų kreiptis savivaldybės, taip pat pagal poreikį ministerijos ar kitos valstybės institucijos, kiek tai susiję su jų kompetencija. Praktikoje valstybės ir savivaldybių institucijos turėtų pateikti Lietuvos automobilių kelių direkcijai prašymą išduoti sutikimą atitinkamai institucijai kreiptis dėl valstybinės reikšmės kelio objekto įrengimo finansavimo, kuriame nurodytų Lietuvos automobilių kelių direkcijai sprendimui priimti reikalingą informaciją (koks kelias, kokia jo reikšmė, numeris, į kokias teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietas, jis veda, ir pan.), tai yra Lietuvos automobilių kelių direkcijos sutikimas iš esmės reikalingas siekiant suderinti valstybinės reikšmės kelių objektų įrengimą su Lietuvos automobilių kelių direkcijos galimais planais dėl to paties kelio atkarpos. Lietuvos automobilių kelių direkcija, patenkinusi prašymą, išduotų sutikimą, taip pat nurodytą papildomą informaciją, jeigu ja nedisponuotų savivaldybių institucijos. Visas finansavimas ir projekto įgyvendinimas priklausytų Lietuvos automobilių kelių direkcijai, kuri galėtų teisės aktų nustatyta tvarka pavesti projektą organizuoti atitinkamai valstybės ar savivaldybės institucijai, jeigu tam būtų poreikis. Tačiau teisinis reguliavimas nėra kuriamas iš naujo ar keičiamas, nes pavedimai būtų vykdomi pagal šiuo metu galiojančią procedūrą.

Nutarimo projektu keičiama darbo santykių mokesčių, susijusių su kuriamų darbo vietų, kurios bus išlaikomos ne trumpiau kaip trejus metus (36 mėnesius), skaičiumi, ir bendros kelio objekto įgyvendinimo vertės santykio formulė. Formuluoje „kuriamos darbo vietos“ yra platesnė negu „planuojamos sukurti darbo vietos“ ir apima ne tik planuojamas ateityje sukurti darbo vietas, tačiau ir faktines darbo vietas, kurių skaičius naudojamas kelio objekto įvertinimui atlikti. Kaip nurodyta nutarimo projekte, faktinės darbo vietos tikrinamos pagal Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos duomenų bazės informaciją apie apdraustųjų asmenų skaičių, o planuojamos sukurti darbo vietos – pagal pasirašytą investicijų sutartį, laisvosios ekonominės zonos veikimo pagrindų sutartį arba ketinimų protokolą (pateikti kartu su prašymu dėl finansavimo).

Nutarimo projektu taip pat tikslinamas formulės dedamasis rodiklis KDV (kuriamos darbo vietos), kad valstybės ir savivaldybių institucijos, siekiančios gauti finansavimą, aiškiau suprastų, kokius duomenis turi pateikti prašyme dėl finansavimo ir kokie duomenys yra naudojami vertinant kelių objektų vertinimo kriterijų. Pažymima, jog kelių objektai, vedantys į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, yra svarbūs ne tik planuojamoms sukurti darbo vietoms, tačiau ir faktiškai sukurtoms darbo vietoms. Tokie kelių objektai prisideda prie faktiškai sukurtų darbo vietų, kuriančių naudą tiek visuomenei, tiek ir šalies ekonomikos plėtrai, išlaikymo. Dėl šios priežasties kuriamų darbo vietų (apimantis tiek faktiškai sukurtas, tiek ir planuojamas sukurti darbo vietas) skaičius užtikrina visapusišką darbo santykių mokesčių ir kelio objekto įgyvendinimo vertės santykio įvertinimą. Taip pat pažymime, kad pagal nutarimo projektą balai skiriami kelių objektams atsižvelgiant į jų reikšmę ne tik darbo vietų kūrimui, tačiau ir jų išlaikymui.

Nutarimo projektu formuluoje „nuosavos lėšos“ keičiama į formuluoje „valstybės arba savivaldybių biudžeto lėšos“, kuomet Programos finansavimo lėšų rezervo prašoma kelių objektams, vedantiems į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos. Tokiu patikslinimu siekiama, kad valstybės ir savivaldybių institucijos, siekiančios gauti finansavimą, negalėtų naudoti kiekvienais metais gaunamų Programos finansavimo lėšų vietinės reikšmės kelių tinklui prižiūrėti ir plėsti kaip nuosavų lėšų. Tokiu būdu prašymus teiks tik labiausiai motyvuotos valstybės ir savivaldybių institucijos, kurios pasiryžusios kelių objektui finansuoti skirti savo biudžeto lėšas.

2019 metų duomenimis, dauguma savivaldybių administracijų dar neįregistravo Nekilnojamojo turto registre savo valdomų vietinės reikšmės kelių. Įvertinus tai, nutarimo projektu siūloma nuo 2020 metų Programos finansavimo skaičiuojamųjų lėšų savivaldybių institucijoms paskirstymui planuotą naudoti naują kriterijų „Nekilnojamojo turto registre įregistruotų kelių ilgis“ pradėti taikyti 2021 metais.

Vietinės reikšmės keliams ir toliau bus skiriama 30 proc. Programos finansavimo lėšų, tačiau nutarimo projektu siūloma aiškiau nustatyti lėšų skyrimo savivaldybių institucijų valdomiems vietinės reikšmės keliams tvarką. Įgyvendinant Nutarimą Nr. 5 ir siekiant sumažinti Sostinės regione esančius vidinius socialinius ir ekonominius skirtumus, užtikrinti pradėtų vykdyti Sostinės regione nacionalinės regioninės politikos įgyvendinimo priemonių ilgalaikį poveikį tolygiai ir tvariai plėtrai, Sostinės regione esančių savivaldybių, išskyrus Vilniaus miesto savivaldybę, vietinės reikšmės keliams siūloma numatyti 2 proc. iš 30 proc. Programos finansavimo lėšų.

Taip pat nutarimo projektu siūloma numatyti 2 proc. iš 30 proc. Programos finansavimo lėšų vietinės reikšmės keliams žiedinėse savivaldybėse, kurios yra šalia didžiųjų miestų, tačiau nepatenka į tų miestų teritoriją. Lėšos būtų skiriamos Vilniaus rajono, Trakų rajono, Kauno rajono, Klaipėdos rajono, Panevėžio rajono, Šiaulių rajono ir Alytaus rajono savivaldybėse esantiems vietinės reikšmės keliams. Planuojama, kad įgyvendinus šį siūlymą bus sumažinti socialiniai ir

ekonominiai skirtumai, užtikrinta gyvenimo kokybė žiedinėse savivaldybėse, kurių didelė dalis gyventojų kasdien vyksta į didžiuosius miestus darbo reikalais.

Galiojančiame Apraše nustatyta Programos finansavimo lėšų rezervo paskirstymo tvarka, tačiau kiekvienais metais susidaro situacija, kai dėl sutaupytų ar nepanaudotų lėšų rezervo lėšos turi būti perskirstomos. Nutarimo projektu siūloma Apraše nustatyti ir Programos finansavimo lėšų rezervo perskirstymo tvarką.

Nutarimo projektas atitinka Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 119.2 papunktį – didinti visų šalies regionų pasiekiamumą, patogų susisiekimą tarp miestų, miestelių ir kaimų.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Nutarimo projekto antikorupcinis vertinimas neatliekamas, kadangi nutarimo projekte numatomas teisinis reguliavimas iš esmės nesikeičia.

Nutarimo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo reikalavimus. Nutarimo projekte naujų terminų, vertintinų Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka, nėra.

Nutarimo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje. Atskirų konsultacijų su visuomene nenumatoma.

Nutarimo projektas teiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos automobilių kelių direkcijai, Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacijai ir Lietuvos sodininkų bendrijų asociacijai. Išvadų iš Lietuvos automobilių kelių direkcijos, Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacijos ir Lietuvos sodininkų bendrijų asociacijos nebuvo gauta. Visos pastabos suderintos darbo tvarka.

Nutarimo projektą parengė Susisiekimo ministerijos Kelių ir oro transporto politikos grupės (l. e. grupės vadovo pareigas Tomas Pilukas, tel. 239 3823, el. p. tomas.pilukas@sumin.lt) vyresnysis patarėjas Sergėjus Volkovas (tel. 239 3877, el. p. sergejus.volkovas@sumin.lt) ir vyresnysis patarėjas Aleksandras Stupenko (tel. 239 3979, el. p. aleksandras.stupenko@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektas ir jo lyginamasis variantas, 20 lapų.
2. Derinimo pažyma, 3 lapai.
3. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 4 lapai.
4. Suinteresuotų institucijų išvados, 25 lapai.

Susisiekimo ministras

Jaroslav Narkevič

